

Rapport 2011:39

Kv Kabbalöken 26 i Åhus

Arkeologisk förundersökning 2011

Jan Kockum

Rapport 2011:39

Kv Kabbalöken 26 i Åhus

Arkeologisk förundersökning 2011

Jan Kockum

Fornlämningsnr: 23
Kv Kabbalöken 26, Åhus
Kristianstads kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2011 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2011:39

Omslag: Åhus 1670.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Läge och topografi	5
Historik och fornlämningsmiljö	6
Undersökningsresultat	6
Administrativa uppgifter	7

Fig.1. Åhus i Kristianstad kommun, Skåne.

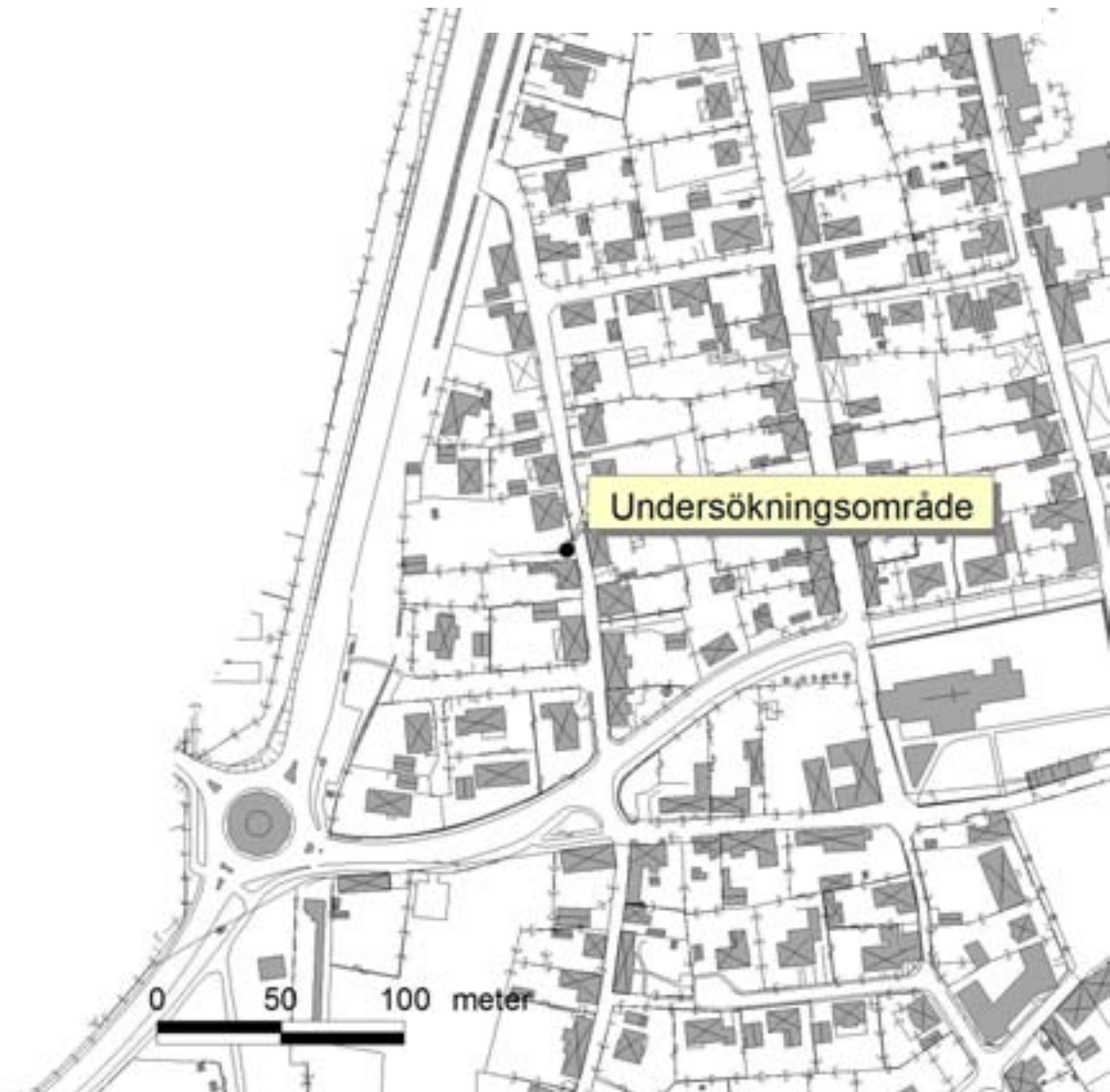

Fig. 2. Undersökningsområdets läge i Åhus.

Fig. 3. Schaktet sett i plan. X=fyndplats för järnskälla.

Sammanfattning

Schaktet uppgick till sammanlagt ca 16 kvm och gick ner till ett djup om ca 2 m, naturlig undergrund nåddes på ett djup om ca 1,6 m. I schaktet framkom sentida kulturlager, där bl a en järnskälla påträffades, tjocka flygsandslager samt, nederst i den stratigrafiska sekvensen, en äldre matjordshorisont.

Inledning

I samband med felsökning och byte av ledning inom Åhus historiska stadsområde beslutade Länsstyrelsen i Skåne län att en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning skulle göras. Undersökningen utfördes 2011-03-31 av arkeolog Jan Kockum vid Sydsvensk Arkeologi AB.

Läge och topografi

Åhus ligger på sandslätten vid kusten, en dryg mil sydöst om Kristianstad. Det är i huvudsak fullåkersbygden som har satt sin prägel på området även om det finns stora inslag av sandstrand och strandskog. Den historiska delen av staden Åhus är belägen kring nivån 5 m ö. h. och ligger vid den nordvästra stranden av nedre Helge å, strax innanför dess mynning.

Historik och fornlämningsmiljö

Åhus omnämns vid namn och som stad i en källa från slutet av 1300-talet. Dess kyrka anses vara från 1100-talet och till samma århundrade dateras även Aosehus, biskopsborgen, mellan staden och åmynningen. Det fyrkantiga torget torde ha tillkommit under 1200-talet och i samband med detta en del av det anslutande rätvinkliga gatunätet. Stadsmuren är till vissa delar ännu bevarad och har sannolikt tillkommit under mitten av 1300-talet. I staden finns även en rest av ett dominikankonvent.

Undersökningsresultat

Ingreppet utgjordes av ett schakt med en yta om ca 16 kvm och ett djup om ca 2 m. Den naturliga undergrunden nåddes på ett djup om ca 1,6 m och bestod av gul sand. I schaktet framkom vad som, utifrån skärvor av t ex fajans, bedömdes vara sentida kulturlager, bestående av mörkbrun humös sand med inslag av kol samt större stenar, möjligen syllstenar. Mellan stenarna påträffades en 1,3 kg tung järnskölla. Under kulturlagret fanns tjocka flygsandslager samt, nederst i den stratigrafiska sekvensen, en äldre matjordshorisont.

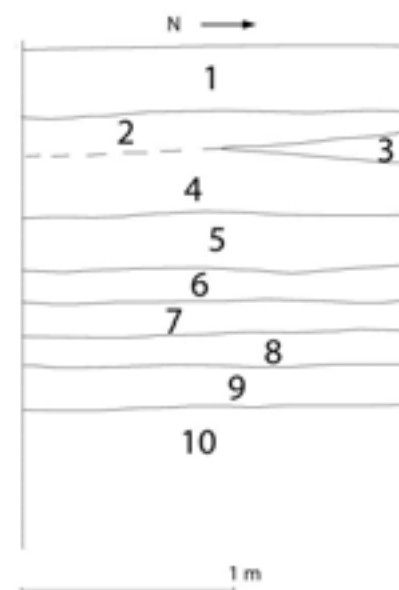

Fig. 4. Sektion (för läge se fig. 3.).
1) Bärlager. 2) Mörkbrun humös sand. 3) Bränd lera. 4) Mörkbrun humös sand med inslag av kol och större stenar, möjligen syllstenar. 5) Brun flygsand. 6) Mörkbrun sand. 7) Brun sand. 8) Gul sand. 9) Svart sand/fossil matjord. 10) Gul sand/naturlig undergrund.

Fig. 5. Foto av sektionen från Ö.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	110030
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-4947-11
Datum för beslut:	2011-03-28
Projektnummer:	110030
Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad
Socken:	Åhus
Fastighet:	Kv Kabbalöken 26
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 3e 0b
Koordinatsystem:	Sweref 99
X koordinat:	6197850
Y koordinat:	455667
Höjdsystem:	Manuell inprickning
M ö.h.	ca 5
Fältarbetstid:	2011-03-31
Antal arbetsdagar:	1
Antal arkeologtimmar:	4
Antal maskintimmar :	–
Exploateringsyta:	16 kvm
Undersökt yta:	16 kvm
Platschef:	Jan Kockum
Personal:	Jan Kockum
Projektgrupp:	–
Underkonsulter:	–
Uppdragsgivare:	Mats Petterson
Tidigare undersökningar:	–
Fynd:	Luhmnr 32089 (fnr 1, järnskölla 1333 g) Lunds universitets historiska museum
Dokumentationsmaterial:	1 st A3 ritning (plan och sektion), 3 st foton. Förvaras på Regionmuseet Kristianstad.
Kostnader:	8 128 kr exkl. moms

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2011

1. Södervidinge kyrkogård - Södervidinge sn, FU 2010, Bertil Helgesson
2. Nytt golv i Östraby kyrka, Östrabys sn, FU 2011, Jan Kockum
3. Ny belysning, Gamla staden 8:1 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
4. Balsby 23:1 & 29:2, Nosaby sn, FU 2010, Anders Edring
5. Fjärrvärme i Östra Tommarp - Östra Tommarp sn, FU 2010, Lars Jönsson
6. Fjärrvärme genom Härlövs by, Kristianstad, FU 2010, Jan Kockum
7. Svedala kyrka, Svedala sn, FU 2010, Lars Jönsson
8. Näsbyholm sätesgård, Gärdslövs sn, FU 2010, Lars Salminen
9. Ny gatubrunn i Valdemars väg i Vä, Vä sn, FU 2011, Jan Kockum
10. Fjärestads kyrka, Fjärestad sn, FU 2011, Tony Björk
11. Gustav Adolfs Torg, Malmö. FU 2010, Joakim Frejd
12. Järnvägen 1:1, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
13. Kv Minerva 24 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2011, Jan Kockum
14. Cementen 13, Malmö, AU 2011, Per Sarnäs
15. Bältinge bytomt, Skarhult 13:36, FU 2010, Lars Salminen
16. Falsterbo 9:97 – ett stenkast ifrån borgen, FU 2010, Lars Salminen
17. Kvarnby utbyggnadsområde, Malmö, FU 2010, Per Sarnäs
18. Stora Uppåkra 2:76 m.fl., FU 2011, Joakim Frejd
19. Färlöv 19:3, Färlövs socken, Kristianstads kommun, AU 2011, Joakim Frejd
20. VA inom Bollerups säteri, Bollerups socken, Tomelilla kommun, FU 2011, Lars Jönsson
21. Södervidinge 28:1 – Kyrkogården, Södervidinge sn, Kävlinge kommun, FU 2011, Lars Salminen
22. Råbelöv 26:5, Fjälkestads sn, FU 2011, Jan Kockum
23. Citadellstaden 2:1, Landskrona, FU 2011, Lars Jönsson
24. Innerstaden 1:14 och 1:152, Malmö, FU 2011, Joakim Frejd
25. Hammarlövs bytomt, Hammarlövs sn, FU 2010, Per Sarnäs
26. Kristian IV 10 i Kristianstad, Kristianstad; FU 2011, Jan Kockum
27. Skurups bytomt, Skurups kommun, FU 2001, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
28. Norra Vallvägen i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
29. Östra Storgatan i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
30. VA-ledningar inom Östra Asmundtorps bytomt, Trollenäs sn, Eslövs kn, FU 2002–2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
31. Residenset 1, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2010–2011, Per Sarnäs
32. Sutaren Mindre 6, fornlämning 17, Vellinge sn, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
33. Limhamn 151:461, Hyllie sn, AU 2011, Jan Kockum
34. Åhus 30:1 m fl, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
35. Rinkaby S:3 m fl, Rinkaby sn, FU 2011, Jan Kockum
36. Hjulhamngatan, fornlämning 20, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
37. Vadensjö bytomt, RAÄ 27, Vadensjö sn, Landskrona kn. FU 2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
38. Fjärestads kyrkogård, Fjärestads sn, FU 2011, Jan Kockum
39. Kv Kabbalöken 26 i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum

